

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มหนึ่งที่กำหนดให้เรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาชีวิตและสังคม กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี กลุ่มนี้ต้องการให้นักเรียนได้รู้ถึงปัญหาและกระบวนการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทางด้านอนามัย ประชากรศึกษา การเมือง การปกครอง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้นำเอาประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี การจัดเนื้อหาแบบบูรณาการ จัดเนื้อหาเป็นหน่วย ตลอดหลักสูตรแบ่งเนื้อหาออกเป็น 12 หน่วย คือ สิ่งที่มีชีวิต ชีวิตในบ้าน สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ชาติไทย การทำมาหากิน พลังงานและสารเคมี จักรวาลและอวกาศ ประเทศเพื่อนบ้าน การสื่อสารและการคมนาคม ประชากรศึกษา การเมืองและการปกครอง ข้าว เหตุการณ์ วันสำคัญ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีลักษณะที่ยืดหยุ่นสามารถปรับได้ใหม่ที่เป็นเนื้อหาและประสบการณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ด้วยจุดประสงค์หลักที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ในรูปแบบของกลุ่มประสบการณ์มากกว่าแยกเป็นรายวิชา การได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ในรูปของมวลประสบการณ์ที่สัมพันธ์กัน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

การที่จะพัฒนาให้นักเรียนสามารถเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ และแก้ปัญหาได้ตามจุดหมายของหลักสูตร โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่ นักเรียน โดยมีจุดหมายให้นักเรียนมีประสบการณ์และทักษะเบื้องต้น ได้แก่ ทักษะการพูดติดต่อสื่อความหมายเพื่อให้เข้าใจกัน การรักษาสภาพอนามัย การประกอบอาชีพพื้นฐาน

สมพร สุทัศน์ีย์ (2525 : 2) ได้กล่าวถึง โรงเรียนประถมศึกษาว่า ควรมีหน้าที่รับผิดชอบจัดประสบการณ์และทักษะเบื้องต้น ดังนี้

1. ฝึกฝนให้นักเรียนใช้ภาษาติดต่อ และสื่อความหมายให้ตรงกัน
2. ใ้รู้จักคิดคำนวณ คาดคะเนสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

3. ฝึกให้รู้จักคิดหาเหตุผลและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งมีระบุในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ว่าให้เด็ก "คิดเป็น" "ทำเป็น" "แก้ปัญหาเป็น"

4. ฝึกให้มีสุขนิสัยที่ดี

5. ฝึกให้รู้จักแสวงหา และจับจ่ายใช้สอยให้เหมาะสมกับฐานะและครอบครัวของตน

6. ฝึกให้มีทัศนคติ และค่านิยมที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย

7. ฝึกให้มีนิสัยในการใฝ่หาความรู้และมีความทันสมัย

ประสบการณ์และทักษะเบื้องต้นที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนนั้น ห้องเรียนเป็นสถานที่สำคัญที่มีส่วนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติทักษะต่าง ๆ แต่โรงเรียนประถมศึกษาที่มีสภาพแตกต่างกันตามขนาด สภาพแวดล้อม งบประมาณ และการก่อสร้าง บางโรงเรียนมีขนาดใหญ่ นักเรียนมาก ห้องเรียนกว้างขวาง บางโรงเรียนก็มีขนาดเล็ก ห้องแคบและจำนวนห้องไม่เพียงพอ ดังนั้นไม่ว่าโรงเรียนจะมีขนาดไหน หรือห้องเรียนมีขนาดใด แต่ห้องเรียนยังเป็นส่วนสำคัญที่สุดของโรงเรียน เพราะเป็นสถานที่ครูและนักเรียนพบปะ มีปฏิสัมพันธ์กัน ครูจะเป็นผู้จัดสภาพและสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ห้องเรียนจะสวยงามเป็นระเบียบ หรือบรรยากาศของห้องเรียนจะเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับตัวครูผู้สอน ห้องเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก วิทนา วโรตมะวิษญ์ (2530 : 61) ได้กล่าวว่า "ห้องเรียนมีการจัดเตรียมที่ดี นักเรียนร่วมมือกับครูตลอดเวลาในการเรียนหรือทำงานในห้องเรียน จะก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ ส่วนห้องเรียนที่มีเสียงอึกทึกมีเหตุการณ์ขัดจังหวะ ไม่มีกฎระเบียบที่ชัดเจน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสอนและการเรียนรู้"

ดังนั้น การจัดการในห้องเรียนของโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศของการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะสภาพห้องเรียนเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ และเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน การที่นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนนอกจากตัวแปรด้านสติปัญญาแล้ว ตัวแปรหรือองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ก็มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้วย

นอกจากนี้ เมเรน และ เลมัน (Mehren and Lehman 1973 : 584)

ได้กล่าวว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีมิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือเชาวน์ปัญญาอย่างเดียว องค์ประกอบอื่นก็อาจมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ เช่น บรรยากาศในห้องเรียน ทักษะการสอนของครู สภาพสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนและของโรงเรียน การจัดการพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดการกิจกรรมการสอน สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ภู่วิภาดาจารย์ (2531 : 57) ได้กล่าวถึงปัจจัยหลักที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี คือ การจัดการ

เรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง ทักษะในการจัดการในห้องเรียน เวลาที่ทุ่มเทเพื่อ งาน การสอนและการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ล้วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของครูที่จะจัดการให้เกิดขึ้นในห้องเรียน

สภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน ความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนจึงมีความสำคัญยิ่ง ถ้านักเรียนให้ความร่วมมือด้วยดีการเรียนการสอนก็อาจจะดำเนินไปโดยราบรื่นดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ถ้านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนเช่น ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน เล่น และคุยขณะที่สอน ไม่สนใจคำอธิบายของครู ไม่ทำงานตามที่ครูสั่ง อาจทำให้การเรียนการสอนของครูต้องหยุดชะงัก ไม่ต่อเนื่อง อันเป็นผลทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ การที่นักเรียนไม่ได้ให้ความร่วมมือในการเรียน เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในห้องเรียน สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่ดี และไม่เหมาะสม มีส่วนที่จะทำให้นักเรียนทำผิดกฎระเบียบต่าง ๆ สาเหตุอีกประการหนึ่งเป็นผลมาจากครู เพื่อน วิธีการปกครองชั้นเรียน และกฎระเบียบข้อบังคับ (พัฒนา สุนทรสันต์ 2526 : 23)

ปัญหาเรื่องระเบียบวินัย เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซึ่งพาลาเรตี และ มุดเรย์ (Palardy and Mudrey 1973 : 277 อ้างถึงใน วลัย อารุณี 2528 : 35) ได้ให้แนวคิดที่น่าสนใจว่า เรื่องของระเบียบวินัยก็คือการที่ครูจะต้องตอบคำถาม 3 ข้อ ซึ่งได้แก่

1. ครูจะมีวิธีป้องกันปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนอย่างไร
2. ครูจะทำอย่างไร เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนขึ้นมา
3. ครูจะมีวิธีการพัฒนาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนอย่างไร

การแก้ไขพฤติกรรมระเบียบวินัยของนักเรียน ควรจะมีทั้งการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ (สนธยา ฉัตรมาศ 2531 : 9) เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้ว ย่อมทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการที่จะทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้สูงสุดนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีการดำเนินการอีกหลายประการ กาเย่ (Gagne อ้างถึงใน มาลี นิสสัยสุข 2529 : 49) ได้เสนอแนะว่า ครูควรมีพฤติกรรมจัดการในห้องเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด ซึ่งพฤติกรรมการจัดการในห้องเรียนได้แก่ การสร้างระเบียบวินัย การตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับเนื้อหาการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน การเปลี่ยนกิจกรรม การใช้คำถาม และการให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียน และในทำนองเดียวกัน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการฝึกหัดครูที่มหาวิทยาลัยเทกซัส ออสติน (University of Texas Research Development Center for Teacher Education อ้างถึงใน มาลี นิสสัยสุข 2530 : 32) ได้ศึกษากลุ่มตัวแปร การจัดการในห้องเรียนที่ก่อให้เกิด

เกิดการเรียนรู้สูงสุด พบว่า ตัวแปรที่สำคัญมีดังนี้ 1) สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน 2) การจัดเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์การสอน 3) การจัดการต่อพฤติกรรมที่รบกวนการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น 4) จำนวนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน 5) ปฏิกริยาโต้ตอบของครูต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 6) บรรยากาศในห้องเรียน 7) การเปลี่ยนกิจกรรม

การศึกษาระดับประถมศึกษาประสบกับปัญหาในด้านคุณภาพตลอดมา ดังการประเมินผล การดำเนินงานในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พบว่า การจัดการศึกษายังมีปัญหาในด้านคุณภาพอยู่มาก วิธีการและกระบวนการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับหลักสูตร ทำให้ไม่สามารถ นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้วัตถุประสงค์และนโยบายการศึกษาในระดับ ประถมศึกษา เน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษา ดังที่ระบุไว้อย่าง ชัดเจนในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 ว่า "...ให้จัดการศึกษาโดยส่วนรวมมีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะการเรียนการสอน การใช้หลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความ จำเป็นของท้องถิ่น" และมีนโยบายว่าต้อง "...เร่งปรับปรุงสถานศึกษาให้มีมาตรฐานและคุณภาพ ทัดเทียมกัน..." (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 52) นโยบายและวัตถุประสงค์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของรัฐที่จะเร่งปรับปรุงสถานศึกษาระดับประถม ศึกษาให้มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา เป็นมาตรการแรกที่สำนักงาน การประถมศึกษาแห่งชาติ เริ่มดำเนินการด้วยตระหนักว่า การประเมินคุณภาพนักเรียนทำได้ ข้อมูลที่สำคัญส่วนหนึ่งสำหรับเป็นพื้นฐานของการวางแผนพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ดังคำกล่าว ของ สมชัย วุฒิปรีชา ว่า

งานเร่งรัดคุณภาพมียุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุด คือ การประเมินคุณภาพ ขณะนี้ ไม่มีโรงเรียนใดที่ไม่พูดถึงเรื่องการเร่งคุณภาพ และผลจากการเอาใจใส่ ของครูประถมศึกษา ทำให้ผลการประเมินครั้งที่ 2 ดีขึ้น ที่ชัดเจนมาก คือ ภาษาไทย จากร้อยละ 45 เป็นร้อยละ 57 คณิตศาสตร์ กลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ดีขึ้นหมดทุกวิชา แม้บางวิชาจะยังไม่เป็นที่พอใจ แต่คะแนนก็ดีขึ้น การประเมิน ทำให้เห็นภาพรวมของการเรียนการสอนชัดเจนทั่วประเทศ ทราบผลเป็นรายเขต การศึกษา จังหวัด และอำเภอ เห็นชัดเจนว่าที่ใดบ้างมีปัญหา ปัญหาคือ เรื่องใด ทำให้เห็นสภาพปัจจุบันและปัญหาที่มีตัวเลขชี้ให้เห็นอย่างชัดเจน ทำให้การ วางแผนพัฒนาคุณภาพ การประถมศึกษาที่เป็นส่วนรวมทั้งระดับประเทศ จังหวัด

และอำเภอ อยู่ในวิสัยที่จะเป็นไปได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2530 : 2)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้วางแผนการพัฒนาในเรื่อง การจัดหาสื่อการเรียน การสอน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ทั้งนี้โดยรวมถึงพัฒนางานด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะ ด้านวิชาการได้นำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการประถมศึกษาอย่างเต็มที่

ในปีการศึกษา 2527 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพิจารณาผลการจัดการศึกษาของจังหวัดและผลรวมทั่วประเทศ โดยการสุ่มนักเรียนเป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัด และในปีการศึกษา 2528 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดสร้างงบประมาณให้แก่แต่ละจังหวัดประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับจังหวัด โดยให้ประเมินนักเรียนทุกคนทุกโรงเรียน เพื่อทราบผลเป็นรายห้องเรียน โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และอำเภอ ทั้งนี้โดยความร่วมมือจากวิทยาลัยครูและเขตการศึกษา จากรายงานการประเมินความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2530 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 56.54 และนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจ คิดเป็นร้อยละ 67 เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2529 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.69 และนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็นที่น่าพอใจ คิดเป็นร้อยละ 57 จะเห็นว่าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2529

แต่จากการศึกษารายงานการประเมินความก้าวหน้าคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2530 ของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยประเมินนักเรียนทุกคนทุกโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ายังมีความแตกต่างในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่เป็นอันมาก คือโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงเป็นอันดับหนึ่ง มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 93.08 แต่โรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่ำเป็นอันดับสุดท้าย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.84 พิสัยความแตกต่างของโรงเรียนสูงที่สุดกับโรงเรียนต่ำสุด มีค่า 48.24 ดังนั้น จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สูงกับโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่ำ มีความแตกต่างกันมาก

ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงได้สนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการในห้องเรียนของครู ซึ่งมีผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาเปรียบเทียบการจัดการในห้องเรียนในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ต่างกัน ว่าพฤติกรรมการจัดการในห้องเรียนแตกต่างกันหรือไม่เพียงไร อนึ่งพฤติกรรมในห้องเรียนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในห้องเรียนขณะที่มีการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนใกล้เคียงที่สุด ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสังเกต และการสอบถามประกอบกันในการเก็บข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบการจัดการในห้องเรียนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่ำ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยของ สตรีงฟิลด์ และ เทดลี (Stringfield and Teddlie 1988 : 43 - 49) ได้ศึกษาสภาวะที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพในระดับประถมศึกษาของรัฐหลุยส์เซียนากลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนประถมศึกษา 16 โรงเรียน จัดเป็น 8 คู่ ปรากฏว่าผลการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันคือ โรงเรียนกลุ่มหนึ่งประสบผลสำเร็จทางการเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ ส่วนโรงเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศอย่างมาก สตรีงฟิลด์ และ เทดลี ได้สรุปผลการวิจัยว่าความแตกต่างระหว่างโรงเรียนมีผลต่อการเรียนของนักเรียนมากกว่าความแตกต่างระหว่างครู ทั้งโรงเรียนและครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากกว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนเอง ดังนั้นผู้วิจัยตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีพฤติกรรมการจัดการในห้องเรียนแตกต่างกันในด้าน

1. การตอบสนองต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน
2. การจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน

3. การจัดการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์
4. กิจกรรมการสอน
5. บรรยากาศในห้องเรียน
6. ทักษะการสอน

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ ครอบคลุมเฉพาะการจัดการในห้องเรียนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจะศึกษาการจัดการในห้องเรียนที่เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน กิจกรรมการสอน ปฏิริยาการตอบสนองของครูต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การจัดการวัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศในห้องเรียน และทักษะการสอน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คณะนพลายปึกกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างได้
2. ลักษณะการจัดการในห้องเรียน ของครูคนเดียวกันในปีการศึกษา 2530 กับปีการศึกษา 2531 มีวิธีและรูปแบบเหมือนกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการในห้องเรียน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกในห้องเรียนของครูเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน กิจกรรมการสอน ปฏิริยาการตอบสนองของครูต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน วัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศในห้องเรียน ทักษะการสอน

สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน เช่น สภาพการจัดที่นั่งของนักเรียน การตกแต่งห้องเรียน การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ แสงสว่าง เป็นต้น

ปฏิริยาการตอบสนองของครูต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่สนใจเรียน รบกวนเพื่อน รังแกเพื่อน ส่งเสียงดัง ชักชวนเพื่อนคุย ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนหยุดพฤติกรรมนั้นและกลับมาสนใจเรียน

วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสื่อการเรียนการสอนตลอดจนตำราเรียน สมุดแบบฝึกหัดสำหรับการเรียนเป็นรายบุคคล

กิจกรรมการสอน หมายถึง กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมหลัก และกิจกรรมเสริมประสบการณ์

บรรยากาศในห้องเรียน หมายถึง สภาพการณ์ด้านสังคมและอารมณ์โดยทั่ว ๆ ไป การมีส่วนร่วมในการเรียน ความสนใจตั้งใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน ความสนใจของครูที่มีต่อนักเรียน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของนักเรียนภายในกลุ่ม

ทักษะการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการสอนในแง่ของการเสนอเนื้อหา การส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม กิริยาท่าทางขณะทำกิจกรรมการสอน การตอบคำถามนักเรียน การทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนและใฝ่รู้

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง โรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเฉลี่ยสูงสุดจัดอยู่ใน 10 อันดับแรกของจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2530

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง โรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเฉลี่ยต่ำสุดจัดอยู่ใน 10 อันดับท้ายของจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2530

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้เข้าใจสภาพการจัดการในห้องเรียนของครูในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
2. ช่วยให้ผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีพฤติกรรมการจัดการในห้องเรียนที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในห้องเรียนของตน
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครูและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุน ปรับปรุงสภาพห้องเรียน การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น